

Anotace přednášek na semináři
Pařížská dohoda o klimatu 2015 a její dopady na Českou republiku
Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR, 30. března 2016

RNDr. Václav Cílek, CSc. (Geologický ústav AV ČR, v. v. i.)

Současná doba jako příběh velkého zrychlení

Klima začíná stále více zasahovat do života civilizace. Stále více nám hrozí nejen povodně a suchá období, ale rovněž zvyšování cen potravin, sociální konflikty a masivní migrace. Ve vědecké komunitě panuje konsensus, že za část klimatických změn jsou odpovědné lidské aktivity, zejména zvyšování koncentrace skleníkových plynů. Výhledy na příští desetiletí jsou varovné a týkají se nejenom čtenějších a pro ekonomiku dražších klimatických extrémů, ale i např. klimatického kolapsu části Středního východu.

RNDr. Radan Huth, DrSc. (Univerzita Karlova, Přírodovědecká fakulta)

Změna klimatu dnes a zítra (a jakou roli v ní hraje člověk)

Přednáška shrne základní poznatky o změně klimatu a faktorech, jež ji s vysokou pravděpodobností působí. Budou prezentovány a ilustrovány tři základní teze. 1. Klima Země se v současnosti mění. 2. Rostoucí koncentrace oxidu uhličitého a dalších skleníkových plynů budou mít za následek pokračující změnu klimatu. 3. Vysoce pravděpodobnou příčinou v současnosti pozorované změny klimatu je lidská činnost.

RNDr. Vladimír Wagner, CSc. (Ústav jaderné fyziky AV ČR, v. v. i.)

Cesty k nízkoemisní energetice?

Řešení problémů, které by mohly přinést klimatické změny, lze najít v kombinaci adaptace a snížení emisí skleníkových plynů. Jedním z největších jejich zdrojů je energetika. Pokud předpokládáme elektrifikaci dopravy a dalších oblastí, byla by nízkoemisní elektroenergetika cestou k vyřešení dominantní části problému s emisemi. Ve světě byly uplatněny dvě různé cesty k nízkoemisní elektroenergetice. Přednáška podrobněji rozebere možnosti a podmínky pro cestu k nízkoemisní elektroenergetice a závěry, které z dosavadních světových zkušeností plynou pro Českou republiku.

prof. Mgr. Ing. Miroslav Trnka, Ph.D. (Ústav výzkumu globální změny AV ČR, v. v. i.)

Klimatické změny, zemědělství a produkce potravin

Přednáška přímo naváže na úvodní představení změny klimatu a role člověka v ní, nicméně se zaměří na důsledky, které změna klimatických podmínek člověku přinese. A to s důrazem na dopady pro vodní bilanci krajiny ČR, pro zemědělství i rekreační potenciál našeho území. Bude se věnovat potenciálním dopadům změny klimatu na potravinovou bezpečnost včetně globálních souvislostí, neboť celosvětová potravinová bezpečnost a produkce potravin v rámci EU a v dalších vyspělých zemích jsou velmi těsně propojeny. Kromě prezentace očekávaného vývoje produktivity hlavních komodit se přednáška zaměří i na dopady na specifické typy produkce, které jsou pro některé regiony ČR typické – tedy rybníkářství, pěstování vinné révy či chmele. Jak si tato tradiční „řemesla“ povedou v nových podmínkách? Jak se projeví zvýšení frekvence extrémních klimatických situací. Které jevy to jsou? A jak mohou ovlivnit zemědělskou produkci? Jaké důsledky má změna klimatu pro krajinu jako takovou? Zároveň bude účastníkům prezentován webový portál www.czechadapt.cz, který se

zaměřuje na zpřístupnění aktuálních poznatků o očekávaných dopadech změny klimatu všem občanům, firmám i veřejné správě srozumitelnou a atraktivní formou.

Mgr. Alexandr Ač, Ph.D. (Ústav výzkumu globální změny AV ČR, v. v. i.)

Pařížská dohoda a co dál?

Jednadvacátá klimatická konference v Paříži (COP-21) je obecně vnímána jako úspěch mezinárodní diplomacie. Až do poslední chvíle jednání se zdálo, že se 196 zúčastněných zástupců států nedomluví na ničem zásadním. Nakonec byla schválena dohoda, ve které se všichni zúčastnění zavázali, že budou významně snižovat emise skleníkových plynů. Neměla by být překročena hranice globálního oteplení o více jak 2 °C oproti období před průmyslovou revolucí, ideální je pak dosažení oteplení do hranice 1,5 °C. Současné závazky, pokud se naplní, by však znamenaly oteplení asi o 2,7 °C. Jaké právní či finanční mechanismy existují pro úspěšné naplnění závazků z Paříže? Jak bude probíhat kontrola plnění závazků? Proč ji někteří klimatologové považují za neúspěch? Jak dohoda potenciálně ovlivní klimatickou politiku v ČR? Je možné reálně splnit cíle z Paříže a zabránit závažným a potenciálně nevratným důsledkům změny klimatu?